

Историјски институт Београд
Institute of History Belgrade

Музеј на отвореном „Старо Село“ Сирогојно
Open-Air Museum "Old Village" Sirogojno

Међународни научни скуп
International Scientific Conference

СЕЛО БАЛКАНА.
КОНТИНУИТЕТИ И ПРОМЕНЕ КРОЗ ИСТОРИЈУ
THE BALKAN VILLAGE.
CONTINUITES AND CHANGES THROUGH HISTORY

програм / program

10 – 11. јун 2016, Сирогојно, Република Србија
10th – 11th June 2016, Sirogojno, Republic of Serbia

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Академик Драгољуб Р. Живојиновић

Др Срђан Рудић

Бранко Благојевић

Др Недељко В. Радосављевић

Снежана Томић

Др Владета Петровић

Др Никола Крстовић

Др Селим Асланташ

Др Веселка Тончева

Др Миклош Чери

Научни секретар

Др Гордана Гарић Петровић

ORGANIZING COMMITTEE

Academician Dragoljub R. Živojinović

Dr.Sc. Srdjan Rudić

Branko Blagojević

Dr.Sc. Nedeljko V. Radosavljević

Snežana Tomić

Dr.Sc. Vladeta Petrović

Dr.Sc. Nikola Krstović

Dr.Sc. Prof Selim Aslantaş

Dr.Sc. Veselka Tončeva

Dr.Sc. Miklós Cseri

Scientific Secretary

Dr.Sc. Gordana Garić Petrović

Петак, 10. јун 2016, 9.30 сати
Friday, June 10th 2016, 9.30 a.m

ОТВАРАЊЕ СКУПА
OPENING CEREMONY

Поздравне речи:

Welcome Addresses:

**Бранко Благојевић, в.д. директор Музеја на отвореном
„Старо село“ у Сирогојну**

Branko Blagojević, director of the Open-Air Museum “Old Village” Sirogojno

Срђан Рудић, директор Историјског института Београд

Srdjan Rudić, director of the Institute of History Belgrade

Недељко В. Радосављевић, председник Организационог одбора

Nedeljko V. Radosavljević, president of the Organizing Committee

Пауза - Break

програм / program

Петак, 10. јун 2016, 10.00 сати
Friday, June 10th 2016, 10.00 a.m

ПРВА СЕДНИЦА – FIRST SESSION

Председавајући: Рајмонд Детрез, Данијел Синани, Александра Вулетић
Chairman: Raymond Detrez, Danijel Sinani, Aleksandra Vuletić

Siegfried GRUBER

VARIATION IN HOUSEHOLD SIZE AND COMPLEXITY IN SERBIAN VILLAGES DURING THE 19TH CENTURY

Зигфрид ГРУБЕР

ПРОМЕНЕ У ВЕЛИЧИНИ ДОМАЋИНСТАВА И СЛОЖЕНОСТИ СРПСКИХ СЕЛА У 19. ВЕКУ

Драгана РАДОЈИЧИЋ

ДРУШТВЕНО УРЕЂЕЊЕ И ПРИВРЕДНА ДЕЛАТНОСТ СЕЛА СЕВЕРОЗАПАДНЕ БОКЕ КОТОРСКЕ У 18. ВЕКУ

Dragana RADOJIČIĆ

SOCIAL ORGANISATION AND ECONOMIC ACTIVITY OF VILLAGES OF NORTH-WESTERN BAY OF KOTOR IN THE 18TH CENTURY

Радомир Ј. ПОПОВИЋ

ПРОСТОРНИ И АРХИТЕКТОНСКИ ПРЕОБРАЖАЈ МАЧВАНСКИХ СЕЛА У 19. ВЕКУ

Radomir J. POPOVIĆ

SPATIAL AND ARCHITECTURAL TRANSFORMATION OF MAČVA VILLAGES IN THE 19TH CENTURY

Никола КРСТОВИЋ

СЕЛО И ПИТАЊЕ САВРЕМЕНОСТИ

Nikola KRSTOVIĆ

VILLAGE AND THE ISSUE OF MODERNITY

Владета ПЕТРОВИЋ

ГРАДСКО СТАНОВНИШТВО И ПОЉОПРИВРЕДНА ПРОИЗВОДЊА У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ СРБИЈИ

Vladeta PETROVIĆ

URBAN POPULATION AND AGRICULTURAL PRODUCTION IN MEDIEVAL SERBIA

Бојана МИЉКОВИЋ КАТИЋ

ПРОМЕНЕ И КОНТИНУИТЕТ У ПОЉОПРИВРЕДНОЈ ПРОИЗВОДЊИ УЖИЧКОГ КРАЈА (1830 – 1867)

Bojana MILJKOVIĆ KATIĆ

CHANGES AND CONTINUITY IN AGRICULTURAL PRODUCTION OF THE UŽICE AREA (1830–1867)

Дискусија - Discussion

Пауза – Break

Петак, 10. јун 2016, 12.30 сати
Friday, June 10th 2016, 12.30 a.m

ДРУГА СЕДНИЦА – SECOND SESSION

Председавајући: Михаи Радан, Драгана Радојичић, Радомир Ј. Поповић
Chairman: Mihai Radan, Dragana Radojičić, Radomir J. Popović

Raymond DETREZ

WHAT'S IN A NAME? ETHNICITY HISTORICALLY CONTEXTUALIZED

Рајмонд ДЕТРЕЗ

ШТА СЕ НАЛАЗИ У ИМЕНУ? ИСТОРИЈСКИ КОНТЕКСТУАЛИЗОВАН ЕТНИЦИТЕТ

Синиша МИШИЋ

СЕЛО И ЖУПА У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ СРБИЈИ

Siniša MIŠIĆ

VILLAGE AND ŽUPA IN MEDIEVAL SERBIA

Душица ЖИВКОВИЋ

УПОТРЕБА КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ У ФУНКЦИЈИ ОДРЖИВОСТИ

ЛОКАЛНЕ СЕОСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Dušica ŽIVKOVIĆ

CULTURAL HERITAGE IN THE FUNCTION OF SUSTAINABILITY
OF THE LOCAL VILLAGE COMMUNITY

Жарко ЛЕКОВИЋ

ПОЛОЖАЈ ЖЕНЕ У СЕЛИМА ДУРМИТОРСКОГ КРАЈА (XVIII–XX ВИЈЕК)

Žarko LEKOVIĆ

POSITION OF A WOMAN IN VILLAGES OF THE DURMITOR AREA (XVIII–XX CENTURIES)

Милина ИВАНОВИЋ БАРИШИЋ

БЕОГРАДСКО СЕЛО – КОНТИНУИТЕТ И ПРОМЕНЕ

Milina IVANOVIĆ BARIŠIĆ

BELGRADE VILLAGE – CONTINUITY AND CHANGES

Гордан БОЈКОВИЋ

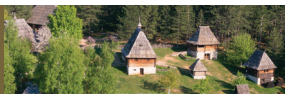
СЕЛА У ЗЕМЉИ БРАНИЧЕВО

Gordan BOJKOVIĆ

VILLAGES IN THE BRANIČEVO LAND

Д и с к у с и ј а - Discussion

Пауза – Break

програм / program

Петак, 10. јун 2016, 16.00 сати
Friday, June 10th 2016, 4.00 p.m

ТРЕЋА СЕДНИЦА – THIRD SESSION

Председавајући: Веселка Тончева, Милош Матић, Миљан Милкић
Chairman: Veselka Toncheva, Miloš Matić, Miljan Milkić

Сузана РАЈИЋ
ПОРЕСКО ОПТЕРЕЂЕЊЕ СРПСКОГ СЕЉАКА НА ИЗМАКУ 19. ВЕКА
Suzana RAJIĆ
TAX BURDEN ON THE SERBIAN VILLAGE AT THE CLOSE OF THE 19TH CENTURY

Miklós CSERI
THE ROLE OF OPEN AIR MUSEUMS IN SUSTAINING AND OPERATING *IN SITU* FOLK MONUMENTS AND IN DEFINING THEIR NEW FUNCTIONS IN HUNGARY
Миклош ЧЕРИ
УЛОГА МУЗЕЈА НА ОТВОРЕНОМ У ОДРЖАВАЊУ И РАДУ *IN SITU* НАРОДНИХ СПОМЕНИКА
У ДЕФИНИСАЊУ ЊИХОВИХ НОВИХ ФУНКЦИЈА У МАЂАРСКОЈ

Михаи РАДАН
КАРАШЕВСКА НАСЕЉА КРОЗ ВРЕМЕ.
ОД ТВРДОГ КОНЗЕРВАТИВИЗМА ДО НАГЛАШЕНЕ ЛИБЕРАЛИЗАЦИЈЕ
Mihai RADAN
CARAȘOVA SETTLEMENTS THROUGH TIME.
FROM HARD CONSERVATISM TO PRONOUNCED LIBERALISATION

Александра ВУЛЕТИЋ
ИНДИВИДУА И КОЛЕКТИВ. УДОВА ЛИЦА И СТРУКТУРНА ДИНАМИКА ПОРОДИЧНИХ ДОМАЋИНСТАВА У СРПСКОМ СЕОСКОМ ДРУШТВУ 19. ВЕКА
Aleksandra VULETIĆ
AN INDIVIDUAL AND COMMUNITY. WIDOWED PERSONS AND STRUCTURAL DYNAMICS OF FAMILY HOUSEHOLDS IN SERBIAN VILLAGE SOCIETY OF THE 19TH CENTURY

Милош МИЛЕНКОВИЋ, Данијел СИНАНИ
ДА ЛИ МЕЂУНАРОДНЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ ШТЕТЕ СРПСКОЈ СЕОСКОЈ КУЛТУРИ? О МИТСКОМ И РЕАЛНОМ У САВРЕМЕНИМ ДЕБАТАМА О СУДБИНИ СРПСКОГ ИДЕНТИТЕТА
Miloš MILENKOVIĆ, Danijel SINANI
IS INTERNATIONAL INTEGRATION DETRIMENTAL TO SERBIAN VILLAGE CULTURE? ABOUT THE MYTHICAL AND THE REAL IN CONTEMPORARY DEBATES ABOUT THE DESTINY OF SERBIAN IDENTITY

Ана СТОЛИЋ

**ГРАЂАНКЕ И СЕЉАНКЕ: СТАВОВИ ПРЕДСТАВНИЦА ПОКРЕТА ЗА ЕМАНЦИПАЦИЈУ ЖЕНА
О ЖЕНАМА НА СЕЛУ ПОЧЕТКОМ 20. ВЕКА**

Ana STOLIĆ

**CITY AND VILLAGE WOMEN: ATTITUDES OF REPRESENTATIVES OF THE MOVEMENT FOR THE
EMANCIPATION OF WOMEN TOWARDS VILLAGE WOMEN IN THE EARLY 20TH CENTURY**

Гордана ГАРИЋ ПЕТРОВИЋ

СУЗБИЈАЊЕ ФИЛОКСЕРЕ У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ.

Gordana GARIĆ PETROVIĆ

SUPPRESSION OF PHYLLOXERA IN THE KINGDOM OF SERBIA

Дискусија - Discussion

Петак, 10. јун 2016, 19.00 сати
Friday, June 10th 2016, 7.00 p.m

Отварање изложбе

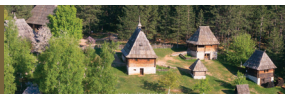
НИТИ ВРЕМЕНА

аутора Љиљане Коковић

Exhibition Opening

THREADS OF TIME

by Ljiljana Koković

програм / program

Субота, 11. јун 2016, 9.00 сати
Saturday, June 11th 2016, 9.00 a.m

ЧЕТВРТА СЕДНИЦА – FOURTH SESSION

Председавајући: Миклош Чери, Љубодраг П. Ристић, Бојана Богдановић
Chairman: Miklós Cseri, Ljubodrag P. Ristić, Bojana Bogdanović

Селим АСЛАНТАШ

БАЛКАНСКО СЕЛО И СЕЉАК У РАДОВИМА ХАЛИЛА ИНАЛЦИКА

Selim ASLANTAŞ

THE BALKAN VILLAGE AND PEASANT IN WORKS OF HALIL İNALCIK

Срђан КАТИЋ

МАРТОЛОСИ У СЕЛИМА СМЕДЕРЕВСКОГ САНЦАКА

Srđan KATIĆ

THE MARTOLOSI IN VILLAGES OF THE SMEDEREVO SANJAK

Миљан МИЛКИЋ

АНГАЖОВАЊЕ СРПСКЕ ВОЈСКЕ НА ПОЉОПРИВРЕДНИМ РАДОВИМА 1914. И 1915. ГОДИНЕ

Miljan MILKIĆ

ENGAGEMENT OF THE SERBIAN ARMY IN AGRICULTURAL WORKS IN 1914 AND 1915

Милош МАТИЋ

ТРАДИЦИОНАЛНО СЕЛО КАО ХАБИТУС МОДЕРНЕ ЕКОНОМИЈЕ

Miloš MATIĆ

TRADITIONAL VILLAGE AS A HABITUS OF MODERN ECONOMY

Снежана ШАПОЊИЋ – АШАНИН

СЕЛО – ГРАД – ЗАЧАРАНИ КРУГ

Snežana ŠAPONJIĆ – AŠANIN

VILLAGE – CITY – VICIOUS CIRCLE

Снежана ТОМИЋ

ТРАДИЦИОНАЛНИ ПРЕХРАМБЕНИ ПРОИЗВОДИ У ЗЛАТИБОРСКИМ СЕЛИМА – ОД ЕЛЕМЕНТАРНОГ ДО ЕКСКЛУЗИВНОГ

Snežana TOMIĆ

TRADITIONAL FOOD PRODUCTS IN ZLATIBOR VILLAGES – FROM ELEMENTARY TO EXCLUSIVE

Дискусија - Discussion

Пауза – Break

Субота, 11. јун 2016, 11.30 сати
Saturday, June 11th 2016, 11.30 a.m

ПЕТА СЕДНИЦА – FIFTH SESSION

Председавајући: Селим Асланташ, Срђан Катић, Душица Живковић
Chairman: Selim Aslantaš, Srdjan Katić, Dušica Živković

Veselka TONČEVA

GORANI VILLAGES IN ALBANIA – CONTINUITY IN TRADITION AND CONTEMPORARY LIFE

Веселка ТОНЧЕВА

ГОРАНСКА СЕЛА У АЛБАНИЈИ – КОНТИНУИТЕТ У ТРАДИЦИЈИ И САВРЕМЕНОМ ЖИВОТУ

Бојана БОГДАНОВИЋ

**КОМЕРЦИЈАЛИЗАЦИЈА ТРАДИЦИЈЕ И ПРОЦЕС ЕМАНЦИПАЦИЈЕ СЕОСКЕ ЖЕНЕ –
пример модне продукције “Сирогојно стил”**

Bojana BOGDANOVIĆ

COMMERCIALISATION OF TRADITION AND EMANCIPATION OF A VILLAGE WOMAN –

An example of *Sirogojno style* fashion production

Ксенија БУЊАК

ТРАДИЦИОНАЛНО СРПСКО СЕЛО – ОД ЕКОЛОГИЈЕ КА ЕКОЛОГИЈИ

Ksenija BUNJAK

TRADITIONAL SERBIAN VILLAGE – FROM ECOLOGY TOWARDS ECOLOGY

Љубодраг П. РИСТИЋ

**СЛИКА СРПСКОГ СЕЛА ПРВЕ ПОЛОВИНЕ 19. ВЕКА
У БЕЛЕШКАМА СТРАНАЦА – САВРЕМЕНИКА**

Ljubodrag P. RISTIĆ

PERCEPTION OF THE FIRST HALF OF XIX CENTURY SERBIAN VILLAGE

IN ACCOUNTS OF FOREIGNERS OF THE TIME

Сузана АНТИЋ

ДРУШТВЕНИ И ПОРОДИЧНИ ЖИВОТ СЕЛА ЗВЕЗДАН У ТИМОЧКОЈ КРАЈИНИ

Suzana ANTIĆ

SOCIAL AND FAMILY LIFE OF THE ZVEZDAN VILLAGE IN TIMOČKA KRAJINA

Недељко В. РАДОСАВЉЕВИЋ

СЕЧА РЕКА, ПРИМЕР ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА СЕЛА

Nedeljko V. RADOSAVLJEVIĆ

SEČA REKA, AN EXAMPLE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF A VILLAGE

Дискусија - Discussion

Завршна реч - Conclusion

учесници / participants

Сузана АНТИЋ, музејски саветник (Народни музеј Зајечар)
Suzana ANTIĆ, museum counselor (National museum Zaječar)

Доц. др Селим АСЛАНТАШ (Јунус Емре Институт – Турски културни центар Београд)
Assoc. Prof. Dr. Sc. Selim ASLANTAŞ (Yunus Emre Enstitüsü – Turkish Cultural Centre Belgrade)

Др Бојана БОГДАНОВИЋ, виши кустос (Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно)
Dr.Sc. Bojana BOGDANOVIĆ, senior curator (Open-Air Museum “Old Village” Sirogojno)

Др Гордан БОЈКОВИЋ, истраживач сарадник (Институт за српску културу, Лепосавић)
Dr.Sc. Gordan BOJKOVIĆ, Research Assistant (Institute of Serbian Culture, Leposavić)

Др Ксенија БУЊАК, истраживач сарадник (Технички универзитет, Минхен, Немачка)
Dr.Sc. Ksenija BUNJAK, Research Assistant (Technical University, Munich, Germany)

Др Александра Вулетић, научни сарадник (Историјски институт Београд)
Dr.Sc. Aleksandra Vuletić, Research Associate (Institute of History Belgrade)

Др Гордана ГАРИЋ ПЕТРОВИЋ, истраживач сарадник (Историјски институт Београд)
Dr.Sc. Gordana GARIĆ PETROVIĆ, Research Assistant (Institute of History Belgrade)

Др Зигфрид ГРУБЕР, научни сарадник (Универзитет Карл Францен, Грац, Аустрија)
Dr. Sc. Siegfried GRUBER, Research Associate (Karl-Franzens-Universität Graz, Austria)

Проф. др Рајмонд ДЕТРЕЗ, редовни професор (Католички универзитет у Лувену, Универзитет у Генту, Белгија)
Prof. Dr. Sc. Raymond DETREZ, Full Professor (Catholic University of Leuven, University of Ghent, Belgium)

Душица ЖИВКОВИЋ, музејски саветник (Етнографски музеј Београд)
Dušica ŽIVKOVIĆ, museum counselor (Ethnographic Museum in Belgrade)

Др Милина ИВАНОВИЋ БАРИШИЋ, научни сарадник (Етнографски институт САНУ)
Dr. Sc. Milina IVANOVIĆ BARIŠIĆ, Research Associate (The Institute of Ethnography SASA)

Др Срђан КАТИЋ, виши научни сарадник (Историјски институт Београд)
Dr. Sc. Srdjan KATIĆ, Senior Research Associate (Institute of History Belgrade)

Др Никола КРСТОВИЋ, виши кустос (Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно)
Dr. Sc. Nikola KRSTOVIĆ, senior curator (Open-Air Museum “Old Village” Sirogojno)

Др Жарко ЛЕКОВИЋ, виши истраживач (Историјски институт Универзитета Црне Горе, Подгорица)
Dr. Sc. Žarko LEKOVIĆ, Research Associate (Institute of History, University of Montenegro, Podgorica)

Др Милош МАТИЋ, музејски саветник (Етнографски музеј у Београду)
Dr. Sc. Miloš MATIĆ, museum counselor (Ethnographic Museum in Belgrade)

Проф. др Милош МИЛЕНКОВИЋ, редовни професор (Филозофски факултет Универзитета у Београду)
Prof. Dr. Sc. Miloš MILENKOVIĆ, Full Professor (Faculty of Philosophy, University of Belgrade)

учесници / participants

Потпуковник др Миљан МИЛКИЋ, научни сарадник (Институт за стратешка истраживања Београд)
LtCol. Dr. Sc. Miljan MILKIĆ, Research Associate (Strategic Research Institute, Belgrade)

Др Бојана МИЉКОВИЋ КАТИЋ, виши научни сарадник (Историјски институт Београд)
Dr. Sc. Bojana MILJKOVIĆ KATIĆ, Senior Research Associate (Institute of History Belgrade)

Проф. др Синиша МИШИЋ, редовни професор (Филозофски факултет Универзитета у Београду)
Prof. Dr. Sc. Siniša MIŠIĆ, Full Professor (Faculty of Philosophy, University of Belgrade)

Др Владета ПЕТРОВИЋ, научни сарадник (Историјски институт Београд)
Dr. Sc. Vladeta PETROVIĆ, Research Associate (Institute of History Belgrade)

Др Радомир Ј. ПОПОВИЋ, виши научни сарадник (Историјски институт Београд)
Dr. Sc. Radomir J. POPOVIĆ, Senior Research Associate (Institute of History Belgrade)

Проф. др Михаи РАДАН, редовни професор (Западни универзитет у Тимишвару, Румунија)
Prof. Dr. Sc. Mihai RADAN, Full Professor (West University of Timisoara, Romania)

Др Драгана РАДОЈИЧИЋ, научни саветник (Етнографски институт САНУ)
Dr. Sc. Dragana RADOJIČIĆ, Principal Research Fellow (The Institute of Ethnography SASA)

Др Недељко В. РАДОСАВЉЕВИЋ, научни саветник (Историјски институт Београд)
Dr. Sc. Nedeljko V. RADOSAVLJEVIĆ, Principal Research Fellow (Institute of History Belgrade)

Проф. др Сузана РАЈИЋ, редовни професор (Филозофски факултет Универзитета у Београду)
Prof. Dr. Sc. Suzana RAJIĆ, Full Professor (Faculty of Philosophy, University of Belgrade)

Др Љубодраг П. РИСТИЋ, виши научни сарадник (Балканолошки институт САНУ, Београд)
Dr. Sc. Ljubodrag P. RISTIĆ, Senior Research Associate (Institute for Balkan Studies SASA)

Проф. др Данијел СИНАНИ, редовни професор (Филозофски факултет Универзитета у Београду)
Prof. Dr. Sc. Danijel SINANI, Full Professor (Faculty of Philosophy, University of Belgrade)

Др Ана СТОЛИЋ, виши научни сарадник (Историјски институт Београд)
Dr. Sc. Ana STOLIĆ, Senior Research Associate (Institute of History Belgrade)

Снежана ТОМИЋ, музејски саветник (Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно)
Snežana TOMIĆ, museum counselor (Open-Air Museum “Old Village” Sirogojno)

Доц. др Веселка ТОНЧЕВА, (Институт за етнологију и фолклористику, Етнографски музеј, Бугарска академија наука)
Assoc. Prof. Dr. Sc. Veselka TONČEVA, (Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum – BAS)

Др Миклош ЧЕРИ (Музеј на отвореном, Сент Андреја, Мађарска)
Dr. Sc. Miklos CSERI (Hungarian Open Air Museum, Szentendre, Hungary)

Снежана ШАПОЊИЋ–АШАНИН, музејски саветник (Народни музеј Чачак)
Snežana ŠAPONJIĆ-AŠANIN, museum counselor (National Museum Čačak)

обавештење / information

Обавештење

Седнице се одржавају у *Образовној радионици*.

Званични језици скупа су српски и енглески.

Време саопштења ограничено је на 15 минута, а време за дискусију на 5 минута.

Љубазно молимо учеснике скупа да радове (до 16 куцаних страна, односно један ауторски табак) предају најкасније до 01. новембра 2016. године.

За сва обавештења учесници скупа могу се обратити Историјском институту Београд (тел. 011.2638.418, istorinst@iib.ac.rs) или Музеју на отвореном „Старо Село“ Сирогојно (064.89.40.118, snezana.tomic@sirogojno.rs)

Information

The Sessions will be held at the *Educational workshop*.

The time for exposition is set to 15 minutes, and time for the discussion to 5 minutes.

We kindly ask the participants to submit the written text of their paper (up to sixteen typed pages), latest until 1st November 2016.

For all information, the participants can contact the Historical Institute Belgrade (+381.11.2638.418, istorinst@iib.ac.rs) and Open-Air Museum "Old Village" Sirogojno (+381.64.89.40.118, snezana.tomic@sirogojno.rs).

Фотографија на корици:

АЕРОФОКУС (Јово Марјановић, Ненад Ралић)
Четири годишња доба: дронирање „Старог села“

Cover Photo:

AEROFOKUS (Jovo Marjanović, Nenad Ralić),
Four seasons: "Old Village" droning